

Intervju Matijas Zon, viši zamjenik visokog predstavnika: "Najmanje četvrtina sudija ostaje bez posla"

Bh. političari trebaju potvrditi svoju opredijeljenost i podršku reformi pravosuđa * Već tokom ovog mjeseca Petrič će proglasiti visoko sudske vijeće

Neće biti istražnih sudija

Reforma pravosudnog sistema BiH jedan je od glavnih zadataka Matijasa Zona, njemačkog ambasadora na dužnosti višeg zamjenika visokog predstavnika. On, nakon odluke Upravnog odbora Vijeća za provođenje mirovnog sporazuma, od 28. februara predsjedava novoformiranom Radnom grupom za vladavinu zakona. Taj tim koordinira sve aktivnosti na reformama pravosudnog sistema u BiH.

Poruka političarima

DA: Jučer ste na Konsultativnom partnerskom forumu govorili sa bh. političarima o reformi pravosuđa. Šta ste im rekli?

MS: Bh. političari trebaju potvrditi svoju opredijeljenost i podršku reformi pravosuđa. To se odnosi na stvaranje visokog sudskog vijeća BiH, o čemu će se pobrinuti visoki predstavnik već tokom ovog mjeseca. Očekujem da on proglasi stvaranje ovog tijela i da mu određene instrumente za rad. Kada vijeće bude formirano, ono će, kao nezavisno tijelo, preuzeti svu brigu o sudstvu, od zapošljavanja do otpuštanja. Ono će biti temelj nezavisnosti sudstva.

DA: I taj će model biti isti za cijelu BiH?

MS: Da.

DA: Da li se njime dokida stanje dvojnog pravnog sistema u BiH u kome je u Federaciji na sceni jedan komplot američko-evropskih normi, dok se u RS sudi po pravnim odredbama preuzetim iz dvije bivše Jugoslavije?

MS: To se neće mijenjati jer je, po ustavu, pravosuđe u nadležnosti entiteta. Modelom visokog sudskog vijeća ne omogućava se unifikacija pravosudnog sistema na nivou BiH. No, ono što jeste moguće tiče se procedure odabira i imenovanja sudija.

Smanjenje zaposlenih

DA: PIC je nedavno pozvao na smanjenje broja zaposlenih u sudstvu. Zna li koliko je ljudi u pitanju?

MS: Mislim da BiH ima za najmanje 25 odsto, a možda čak i cijelu trećinu zaposlenih u ovoj grani da su višak. Taj proces prilagođavanja trajat će do kraja naredne godine. Tada ćemo imati novu pravosudnu strukturu u BiH u kojoj neće, na primjer, biti istražnih sudija, nego će tužilac biti taj koji će preuzeti materijal od policije, izvršiti istražne radnje i predati slučaj sudu.

Izbor sudija

MS: Zna se vrlo dobro da možda i 80 odsto sudija nije izabrano po demokratskim uzusima, već na osnovu partijske i političke podobnosti ili nacionalne pripadnosti. Profesionalnost nije bila bitan kriterij. Ima sudija koji su na dužnostima od prije rata. I to je jedan od razloga zbog kojeg nam je jasno da će reforme u ovoj oblasti biti jako teške i komplicirane. No, one će biti provedene.

Bit će raspisan konkurs za prijem profesionalnih sudija i svako ko ima kvalifikacije može se prijaviti i biti zaposlen,

bez obzira na to da li je radio u sudu već ranije ili ne.

Očekujem da će konkurs biti raspisan početkom naredne godine. Do tada ćemo imati novu strukturu pravosudnog sistema i znat ćemo koliko ljudi će biti zaposleno, a koliko mora potražiti drugi posao.